

Prima instanță, Judecătoria Chișinău, sediul Central: V.-S. Midrigan
Instanța de apel, Curtea de Apel Chișinău:
A. Minciuna, V. Mihaila, V. Sîrbu

dosarul nr. 2ra-754/18

DECIZIE

06 iunie 2018

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit
al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele ședinței, judecătorul
Judecătorii

Iulia Sîrcu
Dumitru Visternicean, Dumitru Mardari
Nicolae Craiu, Mariana Pitic

examinând, fără înștiințarea participanților la proces, recursul declarat de
Întreprinderea Mixtă „Incaso” Societate cu Răspundere Limitată,

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată a Întreprinderii Mixte „Incaso”
Societate cu Răspundere Limitată împotriva lui Bozian Anton cu privire la încasarea
datoriei,

împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 13 decembrie 2017, prin care a fost
respins apelul declarat de Întreprinderea Mixtă „Incaso” Societate cu Răspundere
Limitată și menținută hotărârea Judecătoria Chișinău, sediul Central din 31 mai 2017,

c o n s t a t ă

La 04 noiembrie 2016, ÎM „Incaso” SRL a depus cerere de chemare în judecată
împotriva lui Bozian Anton cu privire la încasarea datoriei.

În motivarea acțiunii, reclamanta a indicat că la 01 iunie 2010 a încheiat cu ÎCS
„Iute Credit” SRL contractul de cesiune nr. CES-1/01/06/2010, prin care părțile au
convenit transmiterea drepturilor de creanță ale ultimei rezultate din contractele de
împrumut către ÎM „Incaso” SRL.

Invocă ÎM „Incaso” SRL că la 18 februarie 2014 între ÎCS „Iute Credit” SRL, în
calitate de creditor și Bozian Anton – debitor, a fost încheiat contractul de împrumut nr.
567512. Potrivit contractului, ÎCS „Iute Credit” SRL a acordat lui Bozian Anton un
împrumut în sumă de 10 000 lei pe un termen de 12 luni, cu o dobândă de 11 %.
Totodată, părțile au stabilit o taxă aferentă contractului în sumă de 2350 lei și penalitate
în mărime de 0,5 % din suma datorată a împrumutului și a taxei aferente la contract
eșalonate, calculată pentru fiecare zi calendaristică de întârziere. La 19 februarie 2014
ÎCS „Iute Credit” SRL și-a onorat obligațiunea sa, transferând debitorului împrumutul
acordat, ultimul însă nu a executat obligațiile ce-i revin, acumulând o datorie în sumă de
13 655,69 lei, formată din împrumut – 7675,91 lei, taxă aferentă contractului – 1786,39
lei, dobândă – 435,59 lei, penalitate pentru rezilierea anticipată a contractului de 25 %

din suma împrumutului – 300 lei și penalitate pentru întârziere calculată din suma datoriei restante de 9897,89 lei pentru 180 de zile – 3457,8 lei.

Declară reclamanta că în adresa pârâtului au fost expediate reclamații, prin care a fost informat despre nerespectarea clauzelor contractuale, rezilierea anticipată a contractului și obligația acestuia de a returna împrumutul, dobânzile calculate, taxa aferentă la contract și penalitățile.

Solicită ÎM „Incaso” SRL încasarea din contul lui Bozian Anton a sumei de 13655,69 lei cu titlu de datorie, 410 lei – taxă de stat și 1000 lei – cheltuieli de asistență juridică.

Prin hotărârea Judecătoriei Chișinău, sediul Central din 31 mai 2017, acțiunea a fost respinsă integral.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 13 decembrie 2017, a fost respins apelul declarat de ÎM „Incaso” SRL și menținută hotărârea Judecătoriei Chișinău, sediul Central din 31 mai 2017.

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 17 ianuarie 2018, a fost corectată eroarea materială evidentă care se conține în partea introductivă a dispozitivului deciziei, cât și în partea introductivă a deciziei motivate a Curții de Apel Chișinău din 13 decembrie 2017, în partea ce ține de numărul dosarului, prin substituirea sintagmei greșite „2a-2926/16” cu sintagma corectă „2a-2926/17” și în partea ce ține de sediul Judecătoriei Chișinău „sediul Buiucani”, în timp ce corect urmează a fi indicat Judecătoria Chișinău „sediul Central”.

La 23 februarie 2018, ÎM „Incaso” SRL a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitând admiterea recursului, casarea deciziei Curții de Apel Chișinău din 13 decembrie 2017 și restituirea cauzei spre rejudecare în instanța de apel.

În susținerea recursului, ÎM „Incaso” SRL a invocat aplicarea de către instanța de apel a legii care nu trebuia să fie aplicată, precum și aprecierea arbitrară a circumstanțelor cauzei.

Consideră recurenta eronată concluzia primei instanțe, susținută de cea de apel, precum că acțiunea înaintată este neîntemeiată, pe motiv că la data semnării și încheierii contractului de cesiune a creanței din 01 iunie 2010, contractul de împrumut nici nu exista, acesta fiind încheiat la 18 februarie 2014, or, între ÎCS „Iute Credit” SRL și ÎM „Incaso” SRL la 30 noiembrie 2014 a fost încheiat actul de transmitere a drepturilor asupra creanțelor nr. 011/30.11.2014 întocmit în baza contractului de cesiune a creanțelor nr. CES-1/01/06/2010 din 01 iunie 2010. Potrivit acestui act, anexat la materialele cauzei, ÎCS „Iute Credit” SRL a transmis către ÎM „Incaso” SRL dreptul asupra creanței debitorului în sumă de 16 615, 26 lei.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) CPC, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Materialele dosarului atestă faptul că decizia Curții de Apel Chișinău din 13 decembrie 2017 redactată integral, a fost expediată în adresa recurentei ÎM „Incaso” SRL la 29 decembrie 2017 potrivit scrisorii de însoțire nr. 18941 (f.d. 121), lipsind însă date cu privire la recepționarea acesteia. În cererea de recurs, ÎM „Incaso” SRL menționează că a recepționat decizia instanței de apel la 10 ianuarie 2018.

În circumstanțele relevate, recursul declarat de ÎM „Incaso” SRL la 23 februarie 2018 se consideră a fi depus în termenul prevăzut de lege.

La 22 martie 2018, în adresa intimatului Bozian Anton a fost expediată copia recursului declarat de ÎM „Incaso” SRL, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii referinței.

Intimatul nu și-a valorificat dreptul respectiv și nu a depus referință.

Prin încheierea Curții Supreme de Justiție din 23 mai 2018, recursul declarat de către ÎM „Incaso” SRL a fost considerat admisibil.

În conformitate cu art. 444 CPC, recursul se examinează fără înștiințarea participanților la proces.

Studiind materialele dosarului în raport cu argumentele invocate în recursul declarat, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul urmează a fi admis, cu casarea integrală a deciziei instanței de apel și restituirea cauzei spre rejudecare la Curtea de Apel Chișinău, din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. c) CPC, instanța după ce judecă recursul, este în drept să admită recursul, să caseze integral decizia instanței de apel și să trimită cauza spre rejudecare în instanța de apel o singură dată dacă eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

În conformitate cu art. 240 alin. (1) CPC, la deliberarea hotărârii, instanța judecătorească apreciază probele, determină circumstanțele care au importanță pentru soluționarea cauzelor, care au fost sau nu stabilite, caracterul raportului juridic dintre părți, legea aplicabilă soluționării cauzei și admisibilitatea acțiunii.

Iar art. 238 alin. (2) CPC stipulează că completul de judecată deliberează, sub conducerea președintelui ședinței, toate problemele prevăzute de lege care urmează să fie soluționate, apreciază probele, determină circumstanțele și caracterul raportului juridic dintre părți, legea aplicabilă soluționării cauzei și admiterea acțiunii. Fiecare problemă urmează să fie pusă astfel încât să se poată da un răspuns afirmativ sau negativ.

Din suportul probator prezent la materialele dosarului rezultă că 01 iunie 2010, ÎM „Incaso” SRL a încheiat cu ÎCS „Iute Credit” SRL contractul de cesiune nr. CES-1/01/06/2010, prin care părțile au convenit transmiterea drepturilor de creanță ale ultimei rezultate din contractele de împrumut încheiate cu terții către ÎM „Incaso” SRL (f.d 24). Conform pct. 5.1 din contract, termenul acestuia a fost stabilit până la 01 iunie 2012, iar în caz că nicio parte nu solicită rezilierea contractului în legătură cu expirarea termenului, atunci acesta se prelungește automat cu un an.

Prin acordul adițional nr. 01/06/2013 din 01 iunie 2013 la contractul de cesiune nr. CES-1/01/06/2010 din 01 iunie 2010, a fost prelungit termenul contractului de cesiune până la 01 iunie 2018 (f.d. 23).

La 18 februarie 2014, între ÎCS „Iute Credit” SRL, în calitate de creditor și Bozian Anton, în calitate de debitor, a fost încheiat contractul de împrumut nr. 567512 (f.d. 10-14).

Potrivit contractului, ÎCS „Iute Credit” SRL a acordat lui Bozian Anton un împrumut în sumă de 10 000 lei pe un termen de 12 luni, cu o dobândă de 11 %. Totodată, părțile au stabilit o taxă aferentă contractului în sumă de 2350 lei, penalitate în mărime de 0,5 % din suma restantă pentru fiecare zi de întârziere și o penalitate în mărime de 25 % pentru rezilierea anticipată a datoriei.

Dat fiind faptul că Bozian Anton a stopat achitarea ratelor lunare în baza graficului de rambursare, la 30 noiembrie 2014 datoria acestuia în sumă de 16 615,26 lei a fost cesionată către ÎM „Incaso” SRL, în acest sens fiind încheiat actul de transmitere a drepturilor asupra creanțelor nr. 011/30.11.2014, întocmit în baza contractului de cesiune a creanțelor nr. CES-1/01/06/2010 (f.d. 25-26).

De asemenea, a fost întocmită și factura fiscală seria WA nr. 0386152 din 30 noiembrie 2014, prin care ÎCS „Iute Credit” SRL – furnizor a transmis către ÎM „Incaso” SRL – beneficiar, drepturile asupra creanțelor conform contractului de cesiune nr. CES-1/01/06/2010, pe perioada lunii noiembrie 2014 (f.d. 25 verso).

Prin prezenta acțiune, ÎM „Incaso” SRL solicită încasarea din contul lui Bozian Anton a sumei de 13655,69 lei cu titlu de datorie, 410 lei – taxă de stat și 1000 lei – cheltuieli de asistență juridică.

Având în vedere că pârâtul a achitat parțial datoria în perioada examinării cauzei în prima instanță, datoria acestuia constituia la situația din 28 septembrie 2017 suma de 9655,69 lei.

Instanțele ierarhic inferioare, ajungând la concluzia respingerii integrale a acțiunii, au constatat că creanța pretinsă de 13655,69 lei nu era sesizabilă la data încheierii contractului de cesiune nr. CES-1/01/06/2010 – 01 iunie 2010, precum nici la data semnării acordului adițional nr. 01/06/2013 – 01 iunie 2013 de prelungire a contractului de cesiune, în condițiile în care contractul de împrumut nr. 567512 a fost încheiat ulterior și anume, la 18 februarie 2014, având termenul de rambursare la 19 februarie 2015.

Astfel, instanțele de judecată au conchis că era imposibilă cesionarea unei creanțe viitoare, deoarece la momentul încheierii contractului de cesiune a creanței în anul 2010, nici nu exista raportul juridic obligațional de bază, adică contractul de împrumut care a fost încheiat abia în anul 2014, actul de transmitere a drepturilor asupra creanțelor din 30 noiembrie 2014, în partea cesionării creanței ÎCS „Iute Credit” SRL față de Bozian Anton, fiind lovit de nulitate absolută în condițiile art. 220 alin. (1) Cod civil - actul juridic sau clauza care contravine normelor imperative sînt nule dacă legea nu prevede altfel.

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră neîntemeiată concluzia instanței de fond, susținută de cea de apel, precum că nu a fost identificat niciun act juridic în temeiul căruia creanța transmisibilă și sesizabilă a fost transmisă către ÎM „Incaso” SRL, or, la materialele cauzei a fost anexat actul de transmitere a drepturilor asupra creanțelor nr. 011/30.11.2014 din 30 noiembrie 2014 și factura fiscală seria WA nr. 0386152 din aceeași dată, prin care ÎCS „Iute Credit” SRL a transmis către ÎM „Incaso” SRL drepturile asupra creanțelor în temeiul contractului de cesiune nr. CES-1/01/06/2010, inclusiv asupra creanței față de Bozian Anton. Or, conform pct. 2.1 al contractului de cesiune nr. CES-1/01/06/2010 din 01 iunie 2010, prelungit prin acordul adițional nr. 01/06/2013 din 01 iunie 2013, creanța se cesionează prin întocmirea unei anexe la contract.

Astfel, în legătură cu faptul că intimatul-pârât Bozian Anton a efectuat doar două plăți conform contractului de împrumut, la 30 noiembrie 2014 a avut loc cesiunea creanței ÎCS „Iute Credit” SRL față de Bozian Anton, către ÎM „Incaso” SRL.

În acest sens, este eronată concluzia instanțelor ierarhic inferioare precum că actul de transmitere a drepturilor asupra creanțelor din 30 noiembrie 2014, în partea cesionării creanței ÎCS „Iute Credit” SRL față de Bozian Anton, este lovit de nulitate absolută și că ÎM „Incaso” SRL nu a obținut de la ÎCS „Iute Credit” SRL, în modul prevăzut de lege, dreptul asupra creanței față de intimatul Bozian Anton.

În circumstanțele expuse, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră că decizia Curții de Apel Chișinău din 13 decembrie 2017 urmează a fi casată cu restituirea cauzei spre rejudecare în instanța de apel, în condițiile în care instanțele de judecată, ajungând la concluzia că actul de transmitere a drepturilor asupra creanțelor din 30 noiembrie 2014, în partea cesionării creanței ÎCS „Iute Credit” SRL față de Bozian Anton, este nul, nu s-au expus asupra temeiniciei pretenției ÎM „Incaso” SRL de încasare a datoriei.

În consecință, instanța de recurs conchide că la caz exigențele legalității și temeiniciei unei hotărâri judecătorești nu au fost respectate, iar circumstanțele nominalizate sunt apreciate drept o eroare judiciară, care nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

Se reține că actul judecătoresc trebuie să corespundă tuturor normelor de drept, să fie clar, înțeles de părțile implicate în litigiu și să răspundă în mod sigur și expres la toate cererile și obiecțiile formulate de către părți (principiul nr. 6 al Recomandării nr. R (84)5 privind principiile de procedură civilă menite pentru ameliorarea funcționării justiției, adoptată la 28 februarie 1984 de Comitetul Miniștrilor al Consiliului Europei).

Ținând cont de imposibilitatea de a corecta respectiva eroare judiciară și reiterând inexistența temeiurilor legale pentru a remite cauza spre rejudecare în instanța de fond (art. 432 alin. (3) lit. d) și f) CPC), Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră necesar de a casa decizia Curții de Apel Chișinău și a remite cauza spre rejudecare în instanța de apel.

Din considerentele menționate și având în vedere faptul că decizia instanței de apel nu satisface standardele procedurale ale legalității și temeiniciei unui act judecătoresc, omisiuni care nu pot fi corectate de către instanța de recurs la examinarea cauzei în ordine de recurs, și având în vedere lipsa temeiurilor legale de a restitui cauza spre rejudecare în prima instanță, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a admite recursul declarat de ÎM „Incaso” SRL, a casa integral decizia Curții de Apel Chișinău din 13 decembrie 2017 și a restituit cauza spre rejudecare în instanța de apel, în alt complet de judecată.

La rejudecare, instanța de apel urmează să țină cont de cele menționate și reexaminând cauza, să emită o decizie legală și întemeiată, respectând dreptul garantat al părților la un proces echitabil.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. c) CPC, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție,

d e c i d e:

Se admite recursul declarat de Întreprinderea Mixtă „Incaso” Societate cu Răspundere Limitată.

Se casează integral decizia Curții de Apel Chișinău din 13 decembrie 2017, în cauza civilă la cererea de chemare în judecată a Întreprinderii Mixte „Incaso” Societate cu Răspundere Limitată împotriva lui Bozian Anton cu privire la încasarea datoriei, cu restituirea cauzei spre rejudecare la Curtea de Apel Chișinău, în alt complet de judecată.

Decizia nu se supune niciunei căi de atac.

Președintele ședinței, judecătorul

Iulia Sîrcu

Judecătorii

Dumitru Visternicean

Dumitru Mardari

Nicolae Craiu

Mariana Pitic